

La cerimonia d'apertura entras cusseglier guvernativ Mario Cavigelli (a san.), la davosa presidenta communal da Trans, Ursina Tester ed il schef da l'Uffizi da construcziun bassa Reto Knuchel.

FOTO MARTIN GABRIEL

Suenter 11 onns è Tràn collià

Las 56 abitantas ed abitants da Tràn en Tumleasta han festivà sonda l'avertura da la via da colliaziun giu en il fund da la Tumleasta. Il president da la regenza grischuna, Mario Cavigelli, ha discurrì da la necessitad da pudair colliar vitgs e vals. L'element essenzial da la via è il tunnel Plattas. La construcziun dal trassé da la via ha cumenzà l'onn 2010.

MARTIN GABRIEL/FMR

Ils abitants da Tràn avevan preparà il plaz da festa ed apparentamain organisà la levada dal sulegl or da la tschajera d'atun cur che l'auto da posta nostalgic è arrivà a Tràn cun ils giasts envidads. Il president communal *Werner Natter* ha beneventà ils giasts ed el ha laschà passar revista ils indesch onns ch'i ha duvrà per construir la via da colliaziun. Ils muments ils pli intensivs sajan stads ils onns 2013/14 durant la construcziun dal tunnel Plattas. Per Natter èn las colliaziuns cun las fracziuns pitschnas da grond'impurtanza: «Mintga chasada en ils vitgs pigns sco Tràn sto avair las medemas pussaivladads sco en ils lieus pli gronds. La via da Tràn augmenta la qualitad da vita als da Tràn, gist durant ils mais d'enviern.»

Avantatgs han consequenzas

A partir da la via da Veulden sa sroma la via nova da Tràn e maina tras il gaud siador al tunnel Plattas. Il trassé suonda per part ina via da gaud existenta. Il tunnel è 440 meters lung ed ins ha costruì quel cun siglientadas ils onns 2013/14. Da Vegs a Tràn maina la via puspè per lung dal trassé oriund. Questa part han ins renovà en connex cun la meglieraziun da Tràn. Tar tut ils avantatgs e la giustificaziun per ina colliaziun moderna pon ins constatar che la nova via cun sia miraglia da betun n'ha insumma betg embelli la vista sin la spunda da Tràn. La segirtad da las spundas stipas cun ils mirs da sustegn e dal trassé nov haja duvrà perseveranza, temp e chapientscha, scriva l'Uffizi chantunal da construcziun bassa en sia comunicaziun.

Nagin surpli da la valur senza custs

Per il cusseglier guvernativ *Mario Cavigelli* è si cler ch'il chantun fetschia adina in quint da custs e niz tar in tal project. «Sper il chantun signalisescha dentant era la Confederaziun cler e net ch'ella veglia che periferia e centers sajan connectads en l'entira Svizra. Perquai vegnan projects sco la via da Tràn er subvenziunads da la Confederaziun.» Ils custs totals per la via da colliaziun a Tràn muntan a 26,4 milliuns francs. La colliaziun da Mut cun ina via da varga 6 kilometers ed in tunnel da 1300 meters aveva custà l'onn 2006 circa 35 milliuns francs.

Vitgs muntagnards èn tschertgads

En ses pled festiv ha il schef dil departament chantunal d'infrastructura Mario Cavigelli raquintà d'in term impurtant en sia carriera sco cusseglier guvernativ. «La via da Tràn ha accumpagnà mai durant mes entir temp sco cusseglier guvernativ.» Cavigelli ha er fatg allusiv a l'impurtanza dal territori da muntogna. «Gist l'onn passà ha mussà a moda e maniera evident quant impurtants che noss vitgs muntagnards èn. Quels e lur immobiglias èn pli e

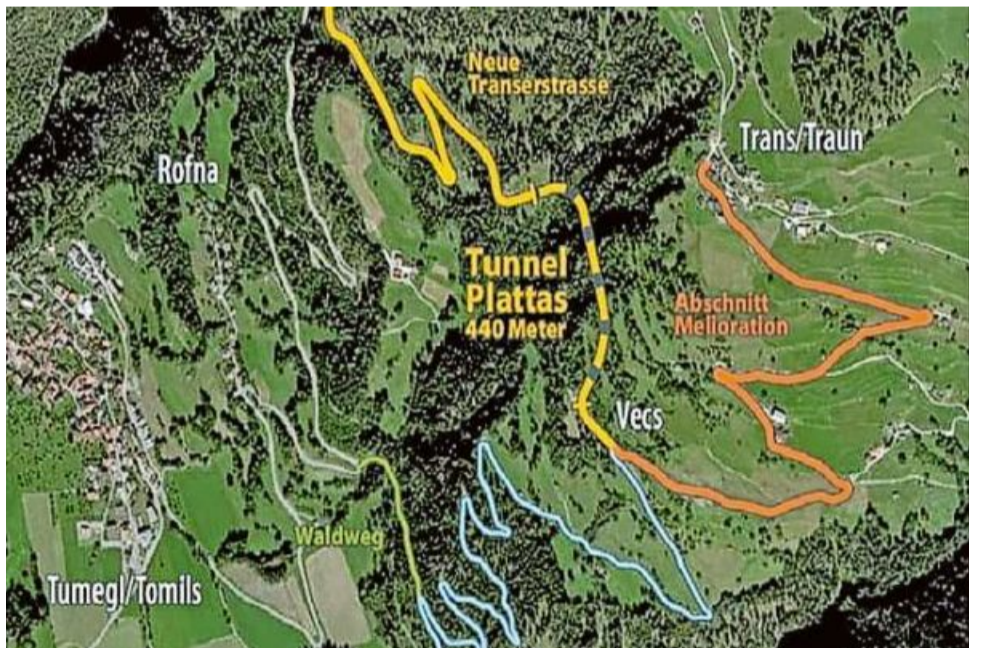
«Mintga chasada en ils vitgs pigns sco Tràn sto avair las medemas pussaivladads sco en ils lieus pli gronds.»

Werner Natter, president communal

pli tschertgads da la glied dals centers.» Cun stgaffir buns access tranter vitgs e vals haja il territori muntagnard ina schanza da survivor en il futur.

Implant fotovoltaic avant il tunnel Plattas

L'entir tschancun da la via da 3,7 kilometers è vegnì evaluà areguard la pussaivladad da producir energia cun indrizz da fotovoltaica. Sco quai ch'il manader da l'Uffizi chantunal da construcziun bassa *Reto Knuchel* ha ditg vers la FMR, haja ins evaluà 68 lieus per lung da la nova via. «Da tut quels datti dentant be dus lieus ch'èn vairamain buns per producir energia solara. In da quels lieus è il portal sid dal tunnel Plattas ch'è fitg exponì al sulegl. «Perquai planisescha l'Uffizi da construcziun bassa da producir en quest lieu per part sez la forza electrica per il tunnel. L'implant fotovoltaic vegn montà l'onn 2022.»

La via da color blava è la veglia, la melna ed oranscha la pli nova.

FOTO UFFIZI DA CONSTRUCCIUN BASSA

L'entrada dil nov tunnel «Plattas» che ha ina lunghezza da 440 meters.

FOTO RTR/FEDERICO BELOTTI